

GÓP THÊM LỜI BÀN VỀ GIẢNG DẠY VĂN HỌC VIỆT NAM HIỆN ĐẠI Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

SOME ADDITIONAL CONTRIBUTIONS TO THE DISCUSSION ON THE TEACHING OF MODERN VIETNAMESE LITERATURE IN THE COLLEGE OF EDUCATION

PHAN NGỌC THU
Đại học Đà Nẵng

TÓM TẮT

Văn học Việt Nam hiện đại là một phân môn có vị trí quan trọng của chuyên ngành Văn học Việt Nam, trong chương trình đào tạo sinh viên Ngữ Văn ở các trường đại học, trong đó có trường Đại học Sư phạm.

Từ nhiều năm nay, trước yêu cầu nâng cao chất lượng dạy học nói chung và bộ môn Văn nói riêng, nhiều cuộc hội nghị, hội thảo khoa học về giảng dạy Văn học Việt Nam hiện đại ở trường Đại học và trường Phổ thông đã được tổ chức. Bài viết này chỉ giới hạn góp thêm một số ý kiến bàn về *Giảng dạy Văn học Việt Nam hiện đại ở trường Đại học Sư phạm*.

ABSTRACT

Modern Vietnamese literature, as a study subject, holds an important position in the Vietnamese Literary Studies, a major component of the training curriculum for Bachelors of Vietnamese Literature and Linguistics in many universities, including the College of Education. For years, many seminars and conferences on teaching and learning Vietnamese Literature have been held in universities and high schools to increase the quality of teaching and learning in general, and literature in particular. This paper provides some additional ideas for the discussion on the teaching of Vietnamese Literature in the College of Education.

1. Vỡo khaii niãum Văn hoũc Viãut Nam hiãun ãũu

Cho ãũn nay, vãũn ãũo phãn kç lãch sãi vãn hoũc Viãut Nam vãũn cõn nhãng yĩ kiãũn khaii nhau cãõn ãũũc tiãũp tuũc trao ãũũ. Nhãng, nhçn chung, giãũi nghiãn cãũu ãũũ thãũng nhãũt: *Vãn hoũc hiãũn ãũũ Viãut Nam thãũc sãũ hçnh thãũnh vai phãũt triãũn bãũt ãũũ tãũ thãũ kè XX cũng vãũ quãũ trçnh hiãũn ãũũ hoãũ diãũn ra nhanh choĩng, mau leũ vãũ nhãng năm hai mãũ ãũũ ãũũ nhãng năm bãũn mãũ. Vãũ sau năm 1945, quãũ trçnh hiãũn ãũũ hoãũ áũũ ãũũc tiãũp tuũc, gãũn liãũn vãũ cãũg cuãũc cãũch mãũng hoãũ nãũn vãn hoũc dãn tãũc cho ãũũ ngay hãm nay.*

Tãũ ãũũ, mãũt vãũn ãũũ khaii laũũ ãũũ ra laũũ, vãũy thç, vãn hoũc Viãut Nam hiãũn ãũũ seũ keũo dãũ ãũũ bao giãũ? Vai sau Vãn hoũc Viãut nam hiãũn ãũũ seũ dũng khaii niãum nãũ ãũũ goũi tãũ thãũ kç phãũt triãũn mãũũ cuĩa vãn hoũc? Cũ ngãũũ ãũũ dũng khaii niãum vãn hoũc ãũũ ãũũ; nhãng cũng nhã vãn hoũc cãũn ãũũ, ãũũ chũ laũ nhãng cãũch nũũ vãũ thãũ ãũũ ra ãũũ cuĩa cãũc hiãũn tãũng vãn hoũc, chãũ chãũ phãũ laũ nhãng thuãũt ngãũ mang yĩ nghãũ phãn kç vãn hoũc. Gãũn ãũũ, trãũn thãũ giãũi, mãũt sãũ nhãũ vãn, nhãũ nghiãn

cæiu âaî duing âãún thuáút ngæi háuu hiãún âaúi (*postmoderne*); nhæng thæüc cháút aoï cuing chè máii lai danh xæng cuía mæüt vai træång phaïi saing taic, hoüc thuáút, nghiãn cæiu xuáút hiãún áí mæüt sãú næaic phæång Táy mai thãi.Vç thãú, khai niãúm vãn hoüc hiãún âaúi noii chung,vai vãn hoüc Viãút Nam hiãún âaúi noii riãng, dæång nhæ vãn coìn lai mæüt khai niãúm máí.

Tuy nghiãn, nhçn laúi vãn hoüc Viãút Nam hiãún âaúi thãú kè XX, theo chuing tài, cãon læu yï mæüt sãú ââu æiãøm thuáüc tênh næui haím næoi báút sau ááy:

- So vãi vãn hoüc hiãún âaúi thãú giãii, vãn hoüc hiãún âaúi Viãút Nam xuáút hiãún cháúm hãn gãon mæüt thãú kè (nãúu khãng noii lai vai thãú kè)¹. Thãú kè XX ááyö giãng baío, vãi nhæing"biãún äãøi to lãin", trong quã trçnh hiãún âaúi hoã vai caïch maung hoã, næon vãn hoüc dán tãuc áaî khãng chè gian khãø væüt qua,"áoún tuyãút"vãi yï thæic hãu phong kiãún thãung trẽ haing ngãin áãli, mai coìn tæing bæãic "nhãún áæãing" vãút vai thoãit ra khoii cã cháú quan liãu bao cúp næung næo (trong aoï coi cai bao cúp vãø tæ tæãing).

- Ra áãli vai phaït triãøn tæi trong loing xã hãu thuáüc äëa, chçu sæu taic äãung maunh meí cuía phong traío yãu næaic, caïch maung vai cuãc chiãún tranh giaíi phoing dán tãuc keío dai suãút hãn ba næai nãm, vãn hoüc hiãún âaúi Viãút Nam khãng áãn thuãon lai tiãúng noii cuía cai tai- cai nhãn áæãuc thæic tênh mai coìn lai sæu hoã hãup giãia khai voung maïnhi liãút cuía mæui con ngæãli vãi khai voung giaíi phoing áãút næaic, dán tãuc, giaíi phoing giai cúp ra khoii aïch thãung trẽ cuía thæüc dán, phong kiãún (khaic vãi vãn hoüc hiãún âaúi phæång Táy chú yãu lai tiãúng noii cuía yï thæic cai nhãn tæ saïn aoii thoãit ra khoii äãm træång trung cãø phong kiãún vai giaío hãu).Áâu æiãøm næy thãø hiãún ráút roí qua sæu hçnh thãinh vai phaït triãøn cuing mæüt luic, áãn xen vai aïnh hæãing qua laúi lãun nhau giãia ba traío læu vãn hoüc laing maun, vãn hoüc hiãún thæüc, vãn hoüc caïch maung trong giai áoún 1930-1945; áí sæu hoã quyñãn giãia tênh trãt tçnh vai tênh sæi thi,áí sæu kãút hãup nhuãon nhuyãun giãia cai tai trãt tçnh mang tám traung cai thãø vãi cai tai trãt tçnh cãng dán, cai tai trãt tçnh thãú sæu, trong mæüt sãú taic phãøm vãn xuãi vai thã ca tiãu biãøu.Mãüt khaic, áâu æiãøm næy coìn chi phãúi cai myï hoüc tiãúp nhãún áí næaic ta suãút cai mæüt thãii.

- Vãn hoüc lai nghãu thuáút ngãn tæi. Vãun äãø ngãn ngæi vãn tæu vãun lai mæüt trong nhæing vãun äãø khai phæic taúp cuía vãn hoüc Viãút Nam. Vãn hoüc hiãún âaúi Viãút Nam lai næon vãn chæång tiãúng Viãút áæãuc viãút bæong chãt quãuc ngæi phiãn áãm tæi chãt cai La-Tinh.Tuy nghiãn, træãic aoï, vãn

---

¹ Vãn hoüc Phuüc Hæng áí caic næaic phæång Táy áaî xuáút hiãún tæi thãú kè XVI.

chàng Viãút âaí tãng coi hàng mæai thấu kyí viãút bàng chái Hain vai chái Năm, âaí tãng vãn âãun nhãng thainh tæu ræuc rái vãi thả vãn Nguyãun Traíi, *Chinh phuû ngám* của Ấùng Tráon Cãn vai Áoain Thê Ấiãøm, thả năm của Hão Xuán Hæng, kiãút taic *Truyãn Kiãõu* của Nguyãun Du... Nhæ vãy, nhçn tæi goic äãu thi phaip ngãn tæi, vãn hoüc hiãun äãui Viãút Nam äaí coi mæüt "bæit phai" thoait ra khoíi thi phaip vãn hoüc trung äãui äãø saip nháup vãi vãn hoaí, vãn hoüc phæng Táy. Nhæng thæuc ra, nãuu cuíng nhçn tæi goic äãu nay, thç sæu chuyãon hoaí áuy phaii chång, chuí yãuu cuíng chè lai viãuc choün læua, thay äãøi phæng tiãun biãøu äãút cho thêch háup hãn vãi hoain cáinh máii. Bái vç, trong vãn tæi vãng tiãúng Viãút hiãun äãui, cho äãun nay, säu læãung tæi Hain Viãút vãn chiãúm mæüt tè læu khãng nhoí. Vç vãy, muãun saíng taúo, nghiãn cæiu, phá bçnh cuíng nhæ giaíng daúy vãn hoüc Viãút Nam hiãun äãui khãng thãø khãng am tæãng mæüt vãn tæi Hain Viãút nháút äẽnh. Vãn biãút, báút kç mæüt ai, báút kç mæüt nãon vãn hoüc nao duí muãun hay khãng cuíng khãng thãø năm ngoai truyãon thãúng. Song, vãi tênh chát äãuc thui nay, træãic vãn häui mái cáia, häui nháup của äãút næic vai dán tæuc vãi thấu giãii vai nhãn loaui, viãuc pháun äãuu vãn táii xáy dẽung mæüt nãon vãn hoaí noi chung vai nãon vãn hoüc noi riãng "væia hiãun äãui tiãn tiãun, væia äãum äai baín säoc dán tæuc" lãn lai muüc tiãu cãon äããuc äãút ra vai cãon äããuc nhãn thæic mæüt cáich säu säoc tæi nhiãõu phæng diãun.

Coi thãø coi nãu thãm nhãng äãuc äiãøm khaiç, nhæng theo chũng tæi, ba thuãuc tênh nãøi báút trãn äáy ráút coi yí nghéa phæng phaip luãun trong viãuc äi säu tçm hiãøu, nghiãn cæiu vai giaíng daúy vãn hoüc Viãút Nam hiãun äãui.

2. Vãø nhãng thuãun læui vai khoíi khãn của giaíng daúy vãn hoüc Viãút Nam hiãun äãui áí træãng Äãui hoüc Sæ phaum

2.1. Thuãun læui

- Tæi liãuu, saích vái vãø cáic taic gia, taic pháøm vãn hoüc Viãút Nam hiãun äãui thæãng ráút phong phuí vai dãu tçm, dãu äoüc. Nhãng tæ liãuu táui thiãøu cãon thiãút cho viãuc giaíng daúy pháon vãn hoüc nay háøu nhæ äaí coi trong cáic giaõo trçnh, giaõo khoa, saích tham khaiõ vai trong cáic tuyãon táup.

- Giãia ngæãli giaíng daúy vai taic giaí, taic pháøm khãng bê cáich biãút quai xa vãø thãli gian vai khãng gian. Thãum ché, coi træãng háup ngæãli daúy, ngæãli hoüc coi thãø äããuc gãup gãi, træuc tiãup hoíi chuyãun nhaí vãn; vai khãng êt træãng háup hoü cuíng chẽnh lai ngæãli cuíng thãli hoüc ngæãli äãang thãli vãi nhãng sæu viãuc, nhãn vãút trong taic pháøm mai nhaí vãn dai tãng noi äãun. Mæüt khaiç, ngãn tæi, hçnh áinh, cáich diãun äãút trong cáic taic pháøm vãn hoüc hiãun äãui cuíng gãon guí, quen thuãuc; khãng máuy khi ngæãli äoüc phaii máút cãng phuí äi læp buíi thãli gian,

phiãøn phãic tra cãiu nhãing ãiãøn têch, tàì cãø, tàì khoĩ nhã khi tiãúp cãùn vãii tàic phãøm vãn hoüc trung ãuũ.

- Coĩ leĩ, cũng do quan niãùm vãn hoüc hiãùn ãuũ lai dãu hiãøu mãi ái nããic ta, suãút nhãing nãm ái báuc Tiãøu hoüc, saĩch giaõo khoa Táúp ãoüc háõu háút chè choũn cãic bãii vãn ããüc trêch tàì vãn hoüc dãn gian vai vãn hoüc Viãút Nam hiãùn ãuũ. Cãic báuc hoüc sau ãoĩ, chããng trẽn vãn hoüc Viãút Nam ããüc cãúu trũic theo daũng ããõng tám, ngay cũng ããüc mãi rãũng, ããio sãu vai nãng cao hãn. Vai, theo tiãún trẽn phãit triãøn cuĩa lãch sãi vãn hoüc, phãõn vãn hoüc Viãút Nam hiãùn ãuũ thããing ããüc sãõp xãúp hoüc ái cãic lãip cuãúi cãúp. Tãì nhiãõu nãm nay, ããy cũng lai phãõn ããüc xãic ããnh lai troũng tám cuĩa ăn táúp thi tãút nghiãúp phãø thãng, cũng nhã thi vaõo ãuũ hoüc. Vç thãũ, vãũn kiãún thãic vãõ vãn hoüc Viãút Nam hiãùn ãuũ(áì mãic ããũ thãng thããing) dããing nhã ai cũng coĩ êt nhiãõu.Tãút nhiãn, tàì ãoĩ, cũng khãng khoĩi dãũn ããũn nhãing ngãũ nhãũn, cho rãõng Vãn hoüc Viãút Nam lai dãu dãũy, vai hoüc sinh cũng dãu tiãúp thu hãn vãn hoüc trung ãuũ.

2.2. Khoĩ khãn

- Nhã trãn ããi noĩi, Vãn hoüc Viãút Nam hiãùn ãuũ vãũn coĩn lai mãüt khãii niãùm mãi, cãic hiãùn tããũng vãn hoüc ããng tiãúp tuüc diãũn biãũn, phãit triãøn vai ããnh hçnh. Khãng êt nhãing hiãùn tããũng vãn hoüc, nhãing tàic giaĩ vai tàic phãøm ããi vai ããng ããüc tiãúp tuüc nhçn nhãũn, ããnh giaĩ qua sãũ saĩng loũc cuĩa thãii gian vai dã luãũn cuĩa cãng chũng bãũn ãoüc. ãiãõu ãoĩ ãoĩi hoĩi viãüc giaĩng dãũy Vãn hoüc Viãút Nam hiãùn ãuũ áì ãuũ hoüc khãng chè phãii tçm ãoüc mãüt khãũi lããũng tàic giaĩ, tàic phãøm rãũng lãĩn, mãi coĩn phãii thããing xuyãn theo doĩi thãii sãũ saĩng tàic, nghiãn cãiu vai phã bçnh vãn hoüc. Trong thãii ãuũ buĩng nãø thãng tin, vãii lããũng xuãút bãĩn phãøm ra ããii mãüt cãich choĩng mãüt nhã hiãùn nay, viãüc nãõm bãõt cho ããüc tã liãũu ããø cãúp nhãút trong bãii giaĩng, quã khãng dãũ dãĩng mãüt chũit nãio.

- Vãn hoüc Viãút Nam hiãùn ãuũ vãia kãũ thãia, phãit huy truyãõn thãũng vãn hoüc dãn tãũc, truyãõn thãũng vãn hoãi, vãn hoüc phããng ããng, vãia saĩp nhãúp tiãúp thu áĩnh hããĩng vãn hoüc phããng Táy vai ããng ngay mãüt ããøi mãii tãĩng bããic hãũi nhãúp vãii vãn hoüc nhãn loaũi. Giaĩng dãũy Vãn hoüc Viãút Nam hiãùn ãuũ áì ãuũ hoüc khãng thãø khãng biãút ããũn nhãing traõo lãũ, nhãing tàic giaĩ, tàic phãøm nãøi tiãũng cuĩa vãn hoüc hiãùn ãuũ áì mãüt sãũ nããic trãn thãũi giãii coĩ áĩnh hããĩng lãĩn ããũn cãic nhãi vãn nããic ta. Chê êt, cũng phãii tçm ãoüc cho ããüc cãic tàic phãøm ããüc giaĩi thããĩng Nobel hãĩng nãm, vai laũi cũng phãii thããing xuyãn tçm hiãøu sãũ sãõc hãn bãĩn sãõc tám hãõn Viãút Nam tàì trong nãõn vãn hoüc dãn gian vai vãn hoüc trung ãuũ mãii biãút ããüc vãn hoüc Viãút Nam hiãùn ãuũ ããi kãũ thãia vai cãich tán nhã thãũ

naio. Aãø baìi giaíng hoàuç giaïo trçnh thæuc sæu coi chiãøu rãung, chiãøu sáu, cãng viãuc thãøm lãung naìy seì chiãøm maut thãìi gian ráút àaíng kãø.

- Hãn nãia, nãuu lèch sæi vãn hoüc trung àaui Viãút Nam coiñ laui àãún ngay nay laì lèch sæi cuía nhãíng taic gia vai taic pháøm æu tuì àaì àæüc saíng loüc qua thãìi gian, thç lèch sæi vãn hoüc Viãút Nam hiãún àaui trong thãú kè XX laui laì lèch sæi cuía caic thãú hãu nhaì vãn nãui tiãúp nhau, vãia coi nhãíng àaüc àiãøm chung cuía tãng thãú hãu, vãia coi nhãíng àaüc àiãøm riãng nãoi báút thãø hiãún àì caì tênh saíng tauo vai phong caìch nghãu thuãút cuía mãui nhaì vãn thæuc sæu coi taìi. Cúíng chênh vç thãú, giaíng daùy Vãn hoüc Viãút Nam hiãún àaui àì àaui hoüc àoì hoìi ngæài daùy phaìi daìy cãng tçm àoüc, biãút caìch tiãúp cáun hãu thãung, biãút so saíng àãøng àaui vai lèch àaui, biãút vãun duíng pháúi hãúp caic pháøng phaìp nghiãn cãiu, phá bçnh hiãún àaui àãø tçm ra àæüc con àæìng khoa hoüc nhãút àãún vãii "thãú giãii tæ tæáíng nghãu thuãút" vai phong caìch saíng tauo àaüc àaio cuía mãui nhaì vãn. Ấy mãii chênh laì veì àeüp àech thæuc cuía vãn chãøng, mãii tauo nãn sæic háúp dàun khaiç lau àaui vãii sinh viãn qua tãng baìi giaíng. Cãøn traình giaíng daùy taic giaì, taic pháøm vãn hoüc Viãút Nam hiãún àaui theo lãui thuãút laui hoãn caính xã hãui, tiãøu sæi nhaì vãn, giaì trẽ nãui dung, giaì trẽ nghãu thuãút maut caìch moìn chain àang ráút pháø biãún hiãún nay. Soaun vai giaíng theo caìch àoì thç khãng maut cãng gç nhiãøu, vai theo kiãøu daùy "cáúp bãun" áy, maut ngæài coi thãø àm daùy caì nhiãøu taic giaì, taic pháøm. Àoì cúíng laì biãøu hiãún chæa thãúy hãút caìi khoì cuía viãuc giaíng daùy àì àaui hoüc noìi chung, vai giaíng daùy vãn hoüc Viãút Nam hiãún àaui noìi riãng.

- Giaíng daùy Vãn hoüc Viãút Nam hiãún àaui àì trãìng Àaui hoüc Sæ phaum laì *daùy nghãø* maì nghãø àoì ráút cuì thãø, trãìc hãút laì nghãø daùy hoüc àì báuc Trung hoüc pháø thãng. Vãii àaüc træng cuía mãn hoüc, vãii àaüc træng cuía pháøng phaìp giaíng daùy àaui hoüc, caìi khoì àì àáy khãng phaìi chè laì àì chãu tçm caìch truyãøn thuì kiãún thæic sao cho chênh xãic phong phuì, sáu sãøc, maì chuí yãuu laì choùn cho àæüc maut hãu thãung *phãøng phaìp mãì* nhòm khaiç gãui, àaình thæic loíng yãu vãn hoüc maì cuì thãø hãn laì ham mã tæu hãíng thuì tçm àoüc taic pháøm vãn hoüc hiãún àaui, coi yì thæic thãìng xuyãn tãøm mçnh trong àaìi sãung áy qua viãuc biãút caìch theo doìi thãìi sæu vãn hoüc vai thæuc tiãùn giaíng daùy vãn hoüc àì trãìng Trung hoüc Phãø thãng. Àoì laì caìch chũøn bẽ tãút nhãút cho sinh viãn ra nghãø sau naìy. Ấy cúíng chênh laì traìch nhiãøm nãung nãø, vai cúíng laì maut khoì khãn khãng noìi cuía viãuc giaíng daùy Vãn hoüc Viãút Nam hiãún àaui àì trãìng Àaui hoüc Sæ phaum.

Ngàùm laùi caìng tháúy, mầi mầt măn hoüc chuyãn ngành naìo ái trằìng Ấaùi hoüc, cho áũn cái mầt phãn măn áũu coi mầt triẩt lý giaìng đay riãng cuía noì. Trãn áy chề goìp thãm mầt vài lầi bằn táìn mầ. Ái sáu tặ hiẩu triẩt lý cuía tằìng măn hoüc seì lài cả sải áũ nhần rồi thêc trầng vai áũ ra áũc giaìi phaìp thêch áũng goìp phầo náng cao chầt lầũng giaìng đay Vàn hoüc Viẩt Nam hiẩn áaùi noì riãng vai cáic măn hoüc kháic ái trằìng Ấaùi hoüc noì chung. Áoì seì lài nầi đung cuía mầt bài viẩt kháic.